

**Даследаванне выяўленчага мастацтва XX стагоддзя:
арсенал сучасных метадалагічных падыходаў**

Цыбульскі М. Л.

Установа адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П. М. Машэрава”, Віцебск

У артыкуле праводзіцца аналіз комплексу метадалагічных рэсурсаў, якія выкарыстоўваюцца сучасным мастацтвазнаўствам для даследавання мастацтва XX стагоддзя, вызначаецца арсенал метадалагічных падыходаў, што найбольш адпавядаюць мэце працы.

Разглядаюцца некаторыя асаблівасці эвалюцыі метадалагічных канцэпцый, метады іх тыпалагізацыі і выкарыстанне для рашэння канкрэтных задач. Аналізуюцца асаблівасці гісторыі даследавання мастацтва XX стагоддзя ў кантэксце развіцця метадалогіі, пачатковы этап фарміравання мастацтвазнаўчых метадаў у савецкім мастацтвазнаўстве (1920-я гады). Важнае значэнне аўтар надае зменам у метадалагічных падыходах да аналізу мастацтва XX стагоддзя, звязаных з 1970-мі гадамі, калі ці не ўпершыню ставіцца задача сінтэзу мастацтвазнаўчых метадаў, арганічнага спалучэння іх элементаў і магчымасцяў. Станаўленне структураліцкага і семантычнага метадаў у гэты перыяд спрыяла развіццю ў мастацтвазнаўстве навуковага комплекснага сістэмнага падыходу.

Разглядаючы метадалогію даследавання мастацтва XX стагоддзя на сучасным этапе, аўтар асабліва ўвагу звяртае на міждысцыплінарны комплексны падыход, на шырокі кантэкст духоўных універсальных у рэчышчы агульнай дынамікі развіцця гістарычных працэсаў.

Ключавыя словы: *мастацтвазнаўства, XX стагоддзе, метадалогія, метады, фармальна-стылістычны, гісторыка-параўнальны, параўнальна-супастаўляльны, структураліцкі, семантычны, семіятычны, сацыялагічны, кампаратывісцкі метады, комплексны сістэмны аналіз, міждысцыплінарны падыход.*

The Study of the XX Century Fine Arts: a Set of the Contemporary Methodological Approaches

Tsybulski M. L.

Educational Establishment “Vitebsk State P. M. Masherov University”, Vitebsk

An analysis of a complex of methodological resources which are applied by the contemporary art critics to study the XX century art is conducted in the paper; an arsenal of methodological approaches is singled out which correspond the purpose of the research.

Some features of the evolution of methodological concepts are considered as well as methods, typology and application to solve definite problems. Features of the history of the XX century art studies in the context of the development of the methodology are identified as well as the initial stage of shaping art critic methods in the Soviet art critics (the 1920-s), maturation of the formal and stylistic and the sociological analysis. The author pays special attention to the analysis of the transformation in the methodological approaches to the XX century art analysis, which are connected with the 1970-s, when, almost for the first time, the task is set to synthesize art critic methods, to organically join their elements and possibilities in the art phenomena analysis. The inclination to analyze the art language in that period fostered the development the structuralist and the semantic methods and, finally, facilitated the development of the scientific complex system approach in art critics.

While analyzing the methodology of the XX century art studies at the present stage the author pays special attention to the interdisciplinary complex approach, to the aspiration to consider art in the wide context of spiritual universals as general dynamics of the development of historical processes.

Key words: *art critics, XX century, methodology, method, formal and stylistic, historical comparative, comparative, structuralist, semantic, semiotic, sociological methods, complex and system analysis, interdisciplinary approach.*